

§ 47

Tartuntatautilain mukainen valvonta vuonna 2021

HEL 2022-002413 T 11 00 03

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti merkitä tiedoksi yhteenvedon tartuntatautilain mukaisesta valvonnasta vuonna 2021.

Maaliskuun alussa 2021 nopeasti voimaan saatetun tartuntatautilain muutoksen myötä aluehallintoviraston lisäksi myös kunnan vastuulle tuli 59 a §:n mukaisen valvonnan järjestäminen. Valvontavastuu on laaja ja koskee muun muassa yksityisiä elinkeinonharjoittajia kuten päivittäistavarakauppaa, liikuntatiloja ja kauppakeskuksia, kuntien tiloja kuten kouluja, päiväkoteja ja uimahalleja sekä uskonnollisia yhdyskuntia.

Valvontaan liittyvät toimivaltapäätökset ja valvontahenkilöstön koulutus

Kunnan elintarvike- ja terveydensuojeluviranomaiset voivat tarkastaa tartuntatautilain mukaisia velvoitteita elintarvike- ja terveydensuojelutarkastusten yhteydessä suoraan tartuntatautilain nojalla. Tartuntatautilain mukainen muiden valvontakohteiden tarkastustoimivalta Helsingissä delegoitiin 4.3.2021 (KHS, § 158) kokonaisuudessaan ympäristöpalveluiden viranhaltijoille. Käytännössä valvontaa tekevät elintarviketurvallisuusyksikön elintarviketarkastajat ja ympäristöterveysyksikön ympäristötarkastajat ja terveystarkastajat. Tartuntatautilain mukaiset määräykset delegoitiin ympäristöjohtajalle ja hallinnollisen pakon käyttäminen ympäristö- ja lupajaostolle. Delegointipäätöstä on sittemmin uusittu kaksi kertaa ja tartuntatautilain mukaiset tehtävät jatkuvat 30.6.2022 saakka.

Koska tartuntatautilain mukainen valvonta oli kokonaan uusi tehtävä, edellytti sen haltuunotto toimintatavoista sopimisen, tarkastuspöytäkirja- ja päätösmallien laatimisen sekä henkilöstön nopean koulutuksen ja perehdyttämisen. Henkilöstölle järjestettiin oma koulutustilaisuus 3.3.2021 ja lisäksi osallistuttiin aluehallintoviraston järjestämiin koulutuksiin. Tartuntatautilain mukaista valvontaa varten perustettiin oma Teams-ryhmä, jonne kerättiin asiaa koskevat päätökset, tulkinnot ja seuranta. Aluehallintoviraston ja asiakkaiden yhteydenottoja varten perustettiin myös erillissähköposti ja valvonnan aloittamisesta tiedotettiin, mikä johti lehti- ja televisiohaastatteluihin.

Sidosryhmäyhteistyö

Epidemiologisen toiminnan tartuntatautilääkärien kanssa tavattiin aluksi viikoittain, jotta heidän havaintonsa voitiin ottaa huomioon valvonnan suuntaamisessa. Kaupunginkanslian koronavalmisteluun oltiin säännöllisesti yhteydessä. Lisäksi tavattiin säännöllisesti aluehallintoviraston tartuntatautilain mukaisesta valvonnasta vastaavia viranhaltijoita sekä Espoon ja Vantaan ympäristöterveydenhuollon päälliköitä, jotta linjaukset olisivat mahdollisimman yhteneviä. Traficomien kanssa pidettiin kokous, jossa varauduttiin yhteistyöhön liikennettä koskevaan valvontaan. Lisäksi ympäristöpalveluiden edustaja osallistui sosiaali- ja terveystieteiden tapahtumavalvontaa koskeviin yhteistyötapaamisiin.

Tartuntatautilain mukaiset tarkastukset, neuvonta ja valvontahavainnot

Suurin osa tarkastuksista tehtiin maaliskuussa, jolloin tartuntatautilain mukaiset tarkastukset priorisoitiin ja elintarvike- ja terveysvalvonnassa keskityttiin vain kiireellisiin tehtäviin. Tarkastuksia tehtiin riskiperusteisesti ja ottaen huomioon alueellinen tartuntatautilanne epidemiologisen toiminnan arvion mukaan.

Tarkastuksia tehtiin yhteensä 732 (liite), joista suurin osa maaliskuun aikana. Suurin osa tarkastuksista kohdistui elintarvikemyymälöihin, liikuntatiloihin, kampaamoihin ja kauneushoitoloihin sekä uskonnollisiin yhteisöihin. Myös kaikki tiedossa olevat kauppakeskukset ja niiden yleiset tilat tarkastettiin.

Valvonnan tavoitteena oli varmistaa, että toiminnanharjoittajat noudattivat tartuntatautilain ja aluehallintoviraston päätösten vaatimuksia hygieniasta ja toiminnan järjestämisestä asiakkaiden terveysturvallisuuden varmistamiseksi. Suurella osalla kohteita tartuntatautilain mukaiset vaatimukset olivat kunnossa eli asiakkaille oli tarjolla käsidesiä, etäisyyksiä noudatettiin ja siivousta oli tehostettu. Tarkastetuista kohteista eniten ohjaustarvetta oli kauppakeskustoissa, kokoontumistiloissa/uskonnollisissa yhteisöissä, kauneushoitoloissa/kampaamoissa sekä muissa tiloissa kuten erilaisissa liiketiloissa. Esimerkiksi kauppakeskusten yleiset tilat tai muut kuin elintarvikemyymälät eivät ole säännöllisen valvonnan tai omavalvontavelvoitteen piirissä, mikä saattaa vaikuttaa asiaan. Pakkokeinoja tarvittiin vain kahdessa kohteessa.

Koronatilanteen rauhoituttua siirryttiin tarkastusten tekemiseen vain aluehallintoviraston tai epidemiologisen toiminnan pyynnöstä. Kesäkuusta lähtien resurssit oli tarpeen siirtää yksiköiden lakisääteiseen perustyöhön eli elintarvike- ja terveysvalvontaan. Elokuussa tartuntatautilain mukaista valvontaa oli ajankohtaista kohdentaa yleisötilaisuuksiin ja tiloihin, joihin kohdistui kesän jälkeen aluehallintoviraston asettamia rajoituksia. Tarkastuksia ja neuvontaa kohdennettiin esimer-

kiksi oopperaan ja isoissa urheiluhalleissa järjestettäviin tapahtumiin. Loppuvuodesta valvontaa tehtiin pääasiassa suunnitelmallisten elintarvike- ja terveydensuojelutarkastusten yhteydessä myymälöihin ja liikuntatiloihin.

Tarkastusten ohella kohteisiin liittyviä valituksia käsiteltiin ohjauksen ja neuvonnan avulla. Erillistä ohjausta ja neuvontaa annettiin 77 kohteeseen liittyen. Yli puolet annetusta neuvonnasta kohdistui liikuntatiloihin, joita koskevat aluehallintoviraston päätökset muuttuivat useita kertoja vuoden aikana, ja joissa oli eniten tulkinnanvaraa. Muihin kohteisiin annettu neuvonta jakaantui tasaisesti eri kohderyhmien välillä.

Esittelijä

ympäristöjohtaja
Esa Nikunen

Lisätiedot

Riikka Åberg, yksikön päällikkö, puhelin: 310 32010
riikka.berg(a)hel.fi
Heidi Öjst, yksikön päällikkö, puhelin: +358 9 310 31598
heidi.ojst(a)hel.fi

Liitteet

1 Tartuntatautilain mukaiset tarkastukset 2021

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Etelä-Suomen aluehallintovirasto (Helsingin toimipaikka)

Epidemiologinen toiminta

Kaupunginkanslia

Otteen liitteet

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Liite 1

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Liite 1

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Liite 1

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

03.03.2022

Esittelijä

ympäristöjohtaja
Esa Nikunen

Lisätiedot

Riikka Åberg, yksikön päällikkö, puhelin: 310 32010
riikka.aberg(a)hel.fi
Heidi Öjst, yksikön päällikkö, puhelin: +358 9 310 31598
heidi.ojst(a)hel.fi

Liitteet

1 Tartuntatautilain mukaiset tarkastukset 2021

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Etelä-Suomen aluehallinto-
virasto (Helsingin toimi-
paikka)

Epidemiologinen toiminta

Kaupunginkanslia

Otteen liitteet

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täy-
täntöönpano

Liite 1

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täy-
täntöönpano

Liite 1

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täy-
täntöönpano

Liite 1

Tiedoksi

Elintarviketurvallisuusyksikkö
Ympäristöterveysyksikkö